Stuk **1838** (2003-2004) – Nr. 2

V L A A M S  P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

7 november 2003

# ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002**

## VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Johan Weyts**

*Samenstelling van de commissie :*

*Voorzitter :* de heer Luc Van den Brande.

*Vaste leden :*

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

*Plaatsvervangers :*

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

---

*Zie :*

**1838** (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-Government ..... 4
I.1 Dubbel gemengd karakter van het verdrag ..... 4
I.2 Achtergrond, doel en inhoud van de overeenkomst ..... 4
I.3 Politieke en economische situatieschets ..... 4
A. Meest recente politieke gegevens over Algerije ..... 4
B. Meest recente economische gegevens over Algerije ..... 5

II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen van de leden ..... 5
II.1 Tussenkomst van de heer Dirk De Cock ..... 5
II.2 Tussenkomst van de heer Jan Roegiers ..... 7
II.3 Tussenkomst van de heer Freddy Sarens ..... 8
II.4 Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau ..... 9
II.5 Tussenkomst van de heer Luc Van den Brande ..... 9

III. Algemene bespreking : repliek van de minister ..... 9
IV. Stemmingen ..... 10
IV.1 Artikelsgewijze stemming ..... 10
IV.2 Stemming over het geheel ..... 10

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 4 november 2003 het ontwerp van instemmingsdecreet betreffende de Euromediterrane overeenkomst met de democratische volksrepubliek Algerije besproken. Het instemmingsdecreet in kwestie werd daarna bij eenparigheid van stemmen aangenomen.

## I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW PATRICIA CEYSENS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID EN E-GOVERNMENT

### I.1 Dubbel gemengd karakter van het verdrag

De minister opent haar inleidende uiteenzetting door erop te wijzen dat ook deze overeenkomst een zogenaamd 'dubbel gemengd karakter' heeft. Enerzijds heeft ze een gemengd karakter in de Europese rechtsorde, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die nog onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Wat dus meteen ook wil zeggen dat de overeenkomst door elk van die lidstaten geratificeerd dient te worden.

Anderzijds gaat het hier ook naar intern Belgisch recht om een gemengd verdrag. De voorliggende overeenkomst omvat immers zowel bepalingen die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen, als bepalingen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs) en van de gewesten (bijvoorbeeld milieu) vallen. Binnen de Belgische context moeten derhalve alle betrokken overheden hun instemming betuigen met deze overeenkomst.

### I.2 Achtergrond, doel en inhoud van de overeenkomst

Het algemene doel dat met deze overeenkomst beoogd wordt, is het tot stand brengen van een associatie tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije anderzijds.

Het sluiten van een dergelijke Euromediterrane associatie-overeenkomst kadert dan weer in het ruimere mediterrane beleid van de Europese Unie, waarvan de richtsnoeren reeds werden vastgelegd door respectievelijk de Europese Raad van Essen van 9 en 10 december 1994 en de Europese Raad van Cannes van 26 en 27 juni 1995. Dit specifieke Europese beleid heeft als doel een nieuwe dimensie te geven aan het partnerschap met de landen in het Middellandse Zeegebied en dit zowel op bilateraal als op regionaal niveau. Tevens wil het bijdragen tot de verdere ontwikkeling van deze regio in een klimaat van vrede, veiligheid en stabiliteit.

De minister wijst er daarbij wel nadrukkelijk op dat de Euromediterrane akkoorden met de Maghreblanden (waar Algerije, naast Marokko en Tunesië, toe behoort) verschillen van de Euromediterrane akkoorden met de Mashreklanden (grosso modo de landen van het oostelijke Middellandse Zeegebied). Zo voorziet men voor de Mashreklanden met name in minder verregaande akkoorden en worden bijvoorbeeld ook de non-discriminatiebeginselen voor werknemers er niet in opgenomen.

De nu voorliggende overeenkomst creëert volgens de minister een algemeen kader waarbinnen de banden met Algerije verder kunnen worden aangehaald. De onderlinge betrekkingen berusten op wederkerigheid, partnerschap, gezamenlijke ontwikkeling en eerbied voor de beginselen van de democratie en de mensenrechten. In concreto uit die doelstelling zich op de volgende vier domeinen : de politieke dialoog ; de industriële vrijhandel ; de economische, sociale en culturele samenwerking ; en, een passende financiële samenwerking.

### I.3 Politieke en economische situatieschets

Gezien een zeer gedegen politieke en economische schets van het partnerland reeds werd opgenomen in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, wenst de minister haar verdere uiteenzetting te beperken tot het toevoegen van de meest recente gegevens en evoluties die zich in Algerije hebben voorgedaan.

*A. Meest recente politieke gegevens over Algerije*

Vooreerst wijst de minister er daarbij op dat er in Algerije op heden jammer genoeg nog steeds mensen omkomen bij aanvallen door gewapende groepen. Waarbij trouwens dient opgemerkt dat ook de ordestrijdkrachten nog slachtoffers maken bij het neerslaan van betogingen. Zij verwijst ook naar de recente vrijlating (in Mali) van een groep in de Algerijnse woestijn ontvoerde toeristen, die maandenlang gegijzeld werden door een extremistische beweging.

Begin juli 2003 werden echter ook twee leiders van het verboden Islamitisch Heilsfront (FIS – Front Islamique du Salut) vrijgelaten. Deze vrijlating stond in het teken van de nationale verzoening. President Bouteflika benadrukte daarbij wel dat het FIS onder geen beding weer actief mag worden.

*B. Meest recente economische gegevens over Algerije*

In economisch opzicht kan niet ontkend worden dat de overgang naar een markteconomie, en de daartoe door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) gevraagde inspanningen, een aantal onaangename sociale consequenties gehad hebben. Dit temeer daar de economische groei geen gelijke tred kon houden met de snelle bevolkingsgroei. Gevolg van dit alles was een hoge werkloosheid, vooral onder jongeren, armoede en ziektes. Op de Human Devolopment Index 2003 van de Verenigde Naties is Algerije dan ook gezakt tot op de 107de plaats.

Specifiek voor wat de economische betrekking met Vlaanderen betreft, kan de minister nog meedelen dat de Vlaamse uitvoer naar Algerije tijdens de eerste drie maanden van 2003 gestegen is met 24% ten opzichte van dezelfde periode in 2002. Daarmee klom Algerije naar de 38ste plaats in de top vijftig van de Vlaamse uitvoerlanden. Op Zuid-Afrika na is het land daardoor onze belangrijkste exportmarkt op het Afrikaanse continent geworden.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook om de voorliggende Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, te willen goedkeuren.

## II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

### II.1 Tussenkomst van de heer Dirk De Cock

De heer Dirk De Cock verklaart toch een aantal kanttekeningen te willen maken bij hetgeen hij gelezen heeft in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, evenals bij hetgeen de minister verklaard heeft in haar inleidende uiteenzetting. Als reden voor zijn tussenkomst in deze materie haalt hij aan dat een aantal parlementsleden, met name hijzelf, mevrouw Mieke Van Hecke en mevrouw Veerle Declercq vanuit het Vlaams Parlement, en de heer Walter Muls vanuit de Kamer van Volksvertegenwoordigers, nog maar het vorige weekend een delegatie van de Liga voor de Rechten van de Mens vergezeld hebben op een korte missie naar Algerije. In dat land werd meer bepaald Kabilië bezocht : het hart van het Berberland. In dat landsdeel wonen ongeveer 9 miljoen Berbers.

De heer Dirk De Cock is het, op grond van de vaststellingen die hij heeft kunnen doen naar aanleiding van dat bezoek, ook niet eens met dat deel van de memorie van toelichting waar gesteld wordt dat ongeveer 30 percent van de Algerijnse bevolking Berber is en 70 percent Arabier. Volgens de bronnen die hijzelf heeft kunnen raadplegen, komt men dichter bij de waarheid als men stelt dat het in Algerije gaat om 2 à 3 percent Arabieren, 66 percent gearabiseerde Berbers en 30 percent Berbers die hun taalkundige en culturele eigenheid hebben weten te bewaren.

Hij wijst er daarbij op dat die laatste categorie niet enkel continu strijd levert voor het behoud van haar taalkundige en culturele eigenheid, maar daarnaast ook in algemene termen het 'Westerse samenlevingsmodel' veel meer genegen is. Dat laatste komt onder andere tot uiting in de veel betere positie van de vrouw binnen de Berbersamenleving. Zo heeft de delegatie tijdens haar vierdaags verblijf geen enkele gesluierde vrouw gezien in Kabilië, iets wat men overigens wél ziet in een stad als Algiers. Binnen de sowieso reeds erg complexe Algerijnse context is dit een gegeven dat al te vaak uit het oog verloren wordt.

De heer Dirk De Cock laat verder nog opmerken dat de laatste twee verkiezingen die in Algerije zijn doorgegaan – als teken van protest – volledig geboycot zijn geworden in Kabilië. Van de stemgerechtigde bevolking van die landsstreek is met name slechts tussen de nul en de 1,2 percent effectief komen opdagen. Deze verkiezingen zijn, voor wat Kabilië betreft, dan ook nauwelijks representatief te noemen. Anderzijds heeft dit natuurlijk ook tot (pervers) gevolg gehad dat de Kabilische bevolking (toch goed voor 9 miljoen personen en enkele behoorlijk grote steden) in het geheel niet vertegenwoordigd is op het Algerijnse politiek-democratische echelon.

Alles bijeen genomen heeft de missie tot de constatatie geleid dat de Berbers in wezen permanent tussen twee vuren gevangen zitten : de officiële Al-

gerijnse staatsinstanties enerzijds en de islamitische extremisten anderzijds.

Het is daarbij duidelijk dat het officiële Algerije hen maar mondjesmaat een aantal minieme rechten toekent. De passage in de memorie van toelichting, waar gesteld wordt : "Na lange en moeilijke onderhandelingen ging de regering voor een belangrijk deel in op de eisen van de Berbers. Hun taal, het Tamazight, werd officieel erkend, de slachtoffers van politiegeweld kregen schadevergoeding en de verantwoordelijken voor het geweld werden gestraft", is volgens de heer Dirk De Cock dan ook behoorlijk misleidend of toch minstens een al te rooskleurige voorstelling van de werkelijkheid.

Voor wat de Berbertaal betreft, wijst hij erop dat het hier louter om een papieren regel gaat. De Berbers kunnen qua onderwijs in hun taal momenteel enkel een vak Berbertaal volgen gedurende drie uur per week. De rest van het onderwijs verloopt nog volledig in het Arabisch. Daarenboven wordt die taalkwestie ook nog op een ander vlak uitgespeeld tegen de Berbers. Wie het Arabisch als taal verwerpt, wordt immers meteen – via een erg primaire logica – afgeschilderd als iemand die inherent ook de islam zelf verwerpt, aangezien het Arabisch de taal van de islam is. Op die manier worden de Berbers die opkomen voor hun taalkundige rechten op een weinig subtiele manier gedemoniseerd in de ogen van de rest van de bevolking. Nochtans zijn zij evenzeer islamieten, maar dan wel van het soort wiens godsdienst gebaseerd is op een veel persoonlijker beleving dan doorgaans het geval is in de islamitische wereld.

Ook de stelling dat de slachtoffers van het politiegeweld schadevergoeding kregen en de verantwoordelijken voor het geweld werden gestraft, wordt door de heer Dirk De Cock als vals, of minstens zwaar overdreven, bestempeld. Dit temeer daar er, opnieuw in tegenstelling tot hetgeen de memorie van toelichting laat uitschijnen door het gebruik van de frase "in april 2001 kwam de Berberbevolking in opstand", nooit sprake is geweest van een echte opstand in Kabilië. Op grond van de foto's en videobeelden die hij van die gebeurtenissen gezien heeft, kan de heer Dirk De Cock met stelligheid bevestigen dat het bij die zogenaamde "opstand" in werkelijkheid om een behoorlijk vreedzaam gebeuren ging.

Een en ander heeft overigens niet belet dat tussen april 2001 en vandaag in Kabilië niet minder dan 124 mensen koelbloedig zijn afgemaakt door het officiële regime en dan meer bepaald door de Algerijnse gendarmerie. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de Kabiliërs de meeste gendarmes uit hun thuisland verdreven hebben en de kazernes van de Algerijnse gendarmerie in Kabilië vernietigd hebben. Er is overigens wel nog steeds lokale politie aanwezig in Kabilië. Maar die laatste is, hoewel afhankelijk van de Algerijnse minister van Binnenlandse Zaken, toch veel meer verweven en vertrouwd met de Kabilische eigenheid. De heer Dirk De Cock laat verder opmerken dat in die periode ook een aantal prominente culturele leiders van de Berbergemeenschap werden vermoord, moorden waarvan de daders vanzelfsprekend nooit zijn gevonden. Het is dan ook behoorlijk storend dat er in de memorie van toelichting categoriek gesteld wordt dat de verantwoordelijken voor het geweld gestraft werden. In werkelijkheid is immers alles samen één enkele gendarme veroordeeld tot een straf van twee jaar. Het hoeft derhalve niemand te verbazen dat de Berbers nog steeds vasthouden aan hun eis dat gerechtigheid zou geschieden.

De repressie gaat ondertussen overigens gewoon verder. Zo geeft de heer Dirk De Cock nog mee dat hem vandaag nog het bericht bereikte dat een Kabilische chirurg, de heer Salah-Eddine Sidhoum, na negen jaar in de clandestiniteit te hebben doorgebracht, zich ter beschikking heeft gesteld van de Algerijnse justitie. Met als enig resultaat dat hij onmiddellijk tot twintig jaar gevangenisstraf werd veroordeeld. Alles samen genomen hebben we hier dus nog steeds te maken met een behoorlijk dubbelzinnige situatie die onze volle aandacht verdient.

Een en ander wordt overigens des te navranter als we weten dat de Berbers tijdens de Algerijnse onafhankelijkheidsoorlog (tussen 1956 en 1962) vaak het voortouw hebben genomen in de strijd tegen de Franse koloniale heersers. Diverse oud-strijders uit die periode die de heer Dirk De Cock in Kabilië ontmoet heeft, zijn dan ook behoorlijk bitter over het feit dat zij na het vertrek van de Fransen, en tegen hun uitdrukkelijke wil in, opnieuw onder een vorm van semi-koloniale heerschappij terechtkwamen doordat men poogde hen te assimileren binnen een gearabiseerde Algerijnse context, waarin ze werden geregeerd, en zelfs overheerst, door Arabieren of (zie hoger) Arabisch sprekenden van Berber-origine.

De heer Dirk De Cock erkent daarbij ten volle dat hij hier slechts in staat is om een eerder summiere situatieschets over de toestand in Kabilië naar voor te brengen. Ongetwijfeld is de situatie in wezen nog een heel stuk complexer dan hij kan bevroeden. Maar een ruimere fact-finding behoorde ook

niet echt tot de mogelijkheden. De delegatie heeft immers al de grootst mogelijke moeite gehad om gewoon aan een inreisvisum te geraken. En ook bij het verlaten van het land, werd het de delegatie door de Algerijnse autoriteiten niet bepaald gemakkelijk gemaakt. Op de luchthaven van Algiers werden de deelnemers – onder het mom van veiligheidsvoorschriften – immers onderworpen aan niet minder dan negen controles, hetgeen hoe dan ook excessief is.

Uit dit alles constateert de heer Dirk De Cock dat er in Algerije, qua mensenrechten en democratie, zeker nog sprake is van een behoorlijk zwaar deficit. Hoewel deze tekortkomingen alle Algerijnen raken, zit de Berberbevolking nog eens in een extra moeilijk parket. Zoals hoger reeds gezegd zitten zij immers letterlijk tussen twee vuren gevangen : het officiële Algerijnse regime enerzijds en de FIS-opstandelingen die nog steeds dorpen binnen vallen en willekeurig moorden.

Volledigheidshalve wijst de heer Dirk De Cock er daarbij nog op dat de Berbers zich niet willen afscheiden van Algerije. Ze vragen enkel culturele, taalkundige en onderwijsrechten voor hun bevolkingsgroep. De eenheid en territoriale integriteit van Algerije wordt door hen m.a.w. geenszins in twijfel getrokken, mits het land er maar democratischer op wordt.

Gezien de eisen van de Berbers al bij al vrij gematigd en legitiem zijn, meent de heer Dirk De Cock dat het mogelijk moet zijn om deze eisen van hieruit te ondersteunen. Na een vergadering met een aantal mensen van de Liga voor de Rechten van de Mens die nog maar deze ochtend is doorgegaan, meent de heer Dirk De Cock dat er – in deze stand van het overleg – over alle partijen heen een consensus bestaat om in deze tot een resolutie te komen waarin de Vlaamse regering gewezen wordt op de hier aangehaalde problemen. Het spreekt daarbij voor zich dat een dergelijke resolutie behoorlijk accuraat en ook enigszins voorzichtig geformuleerd zal moeten zijn. Het ware immers niet opportuun om het officiële Algerije al te veel voor het hoofd te stoten, aangezien de gevraagde democratiseringsinspanningen voor een deel ook vanuit en door het officiële Algerije zullen moeten worden geleverd.

Dit betekent dus ook dat tegelijk instemming kan worden betuigd met het hier nu voorliggende verdrag. Ook deze overeenkomst biedt immers mogelijkheden om de democratie in Algerije te stimuleren.

Afsluitend affirmeert de heer Dirk De Cock dat hij deze kwestie hier vandaag mee namens de andere deelnemende parlementsleden – die verhinderd zijn door werkzaamheden in andere commissies van het Vlaams Parlement – heeft willen te berde brengen. Elk van degenen die hebben deelgenomen aan de missie naar Algerije zal binnen de eigen politieke familie immers de ter plekke gemaakte bevindingen naar voor brengen, teneinde daaruit de passende conclusies te kunnen trekken. Hij twijfelt er dan ook niet aan dat er finaal een akkoord zal bereikt worden over een manier waarop het Vlaams Parlement in deze aan de Vlaamse regering een wenk kan geven. Uiteindelijk is het zaak om van hieruit, en inzoverre zulks überhaupt mogelijk is, toch een kleine correctie aan te brengen aan de behoorlijk penibele situatie waarin de Berbers in Algerije zich nog steeds bevinden.

### II.2 Tussenkomst van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers verklaart zich volledig te kunnen terugvinden in de tussenkomst van de heer Dirk De Cock. In meer algemene zin vindt hij het daarenboven ook belangrijk dat dit soort van beschouwingen eveneens aan bod kan komen naar aanleiding van de bespreking van dit genre van akkoorden.

Hij heeft ook begrepen dat de heer Dirk De Cock, samen met een aantal parlementsleden van andere politieke fracties, van plan is een resolutie in te dienen met betrekking tot het respect voor de mensenrechten in Algerije. Resolutie die dan op de een of andere manier gekoppeld zou moeten worden aan het voorliggende instemmingsdecreet bij de Euromediterrane overeenkomst met Algerije. Dienaangaande herinnert hij de commissieleden eraan dat deze techniek reeds eerder is gebruikt[1] in het kader van een soortelijke overeenkomt, met name de Euromediterrane overeenkomst met Israël[2].

Deze “resolutie-techniek” verhindert m.a.w. geenszins de goedkeuring van een in het Vlaams Parle-

---

1 Voorstel van resolutie van mevrouw Lisette Croes en de heer Patrick Hostekint c.s. betreffende de goedkeuring van het EU-associatieverdrag met Israël, *Parl. St.* Vl. Parl. 1999-2000, nrs. 190/1-2.

2 Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de staat Israël anderzijds, met de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1 tot 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 20 november 1995, *Parl. St.* Vl. Parl. 1999-2000, nrs. 168/1-3.

ment voorliggend akkoord. Ook die akkoorden kunnen immers nuttige elementen, aanknopingspunten en instrumenten bevatten ter verbetering van bepaalde onaanvaardbare toestanden in de betrokken partnerlanden. In dat opzicht verdient ook dit Euromediterrane akkoord met Algerije het derhalve om goedgekeurd te worden.

Anderzijds meent de heer Jan Roegiers echter ook dat deze resoluties geen dode letter mogen blijven. Met betrekking tot de hogergenoemde resolutie inzake Israël, wijst de heer Jan Roegiers meer bepaald op twee elementen die zijns inziens relevant zijn.

Zo is er vooreerst, ongeveer een jaar terug, in deze commissie een bijzonder interessante gedachtewisseling geweest met enkele mensen van het Actieplatform Palestina[3]. Ook toen werd er door diverse commissieleden op aangedrongen dat eens nader zou worden onderzocht welke de concrete mogelijkheden zijn waarover deze commissie en dit parlement beschikken om een effectief en actief Vlaams vredesbeleid te ondersteunen. Beleid dat onderschreven werd door de Vlaamse regering en waar overigens ook geen zinnig mens tegen kan zijn.

Ten tweede is deze kwestie volgens de heer Jan Roegiers ook opnieuw aan de orde door de resultaten van de Eurobarometer-opiniepeiling die enkele weken terug, in opdracht van de Europese Commissie, werd uitgevoerd en waarvan de resultaten gisteren, 3 november, wereldkundig werden gemaakt. De vraag welk land als een gevaar voor de wereldvrede kon beschouwd worden, leerde immers dat niet minder dan 59 percent van de EU-bevolking Israël als dusdanig aanmerkt. Waarmee dat land overigens de hoogste score van alle in de peiling genoemde staten haalde, en dus de dubieuze eer kreeg om als grootste gevaar voor de wereldvrede beschouwd te worden.

Uit dit alles besluit de heer Jan Roegiers dat er zeker voldoende redenen zijn om een aantal zaken die hier vroeger gestemd zijn n.a.v. diverse associatieovereenkomsten, op geregelde tijdstippen eens opnieuw op hun waarde te controleren. De reeds genoemde Israël-resolutie – die duidelijk nog steeds ten volle actueel is – kan daarvoor een goed vertrekpunt zijn. Maar ook andere associatieovereenkomsten, of internationale overeenkomsten in het algemeen, bieden zijns inziens daartoe de nodige aanknopingspunten.

### II.3 Tussenkomst van de heer Freddy Sarens

De heer Freddy Sarens wenst, mee namens zijn fractiegenote mevrouw Mieke Van Hecke, zijn waardering uit te spreken voor de tussenkomst van de heer Dirk De Cock aangaande de situatie van de Berbers in Algerije. Aan de door de heer Dirk De Cock verschafte inlichtingen hoeft in dit stadium niets meer te worden toegevoegd.

Het door de heer Dirk De Cock geschetste feitenrelaas belet anderzijds echter niet dat het hier nu voorliggende verdrag het wel degelijk goedkeuring verdient. Ook dit verdrag bevat immers een aantal nuttige elementen die kunnen bijdragen tot de verbetering van de mensenrechtensituatie in Algerije. Zulks is trouwens ook één van de expliciete doelstellingen die de EU wenst te realiseren via dit Euromediterrane associatie-akkoord.

Ook de heer Freddy Sarens meent echter dat ter gelegenheid van de goedkeuring van deze associatie-overeenkomst tegelijk – via een aan de Vlaamse regering gerichte resolutie – ook een signaal gegeven kan worden aan de Algerijnse autoriteiten dat men zich hier wel degelijk van bewust is van het feit dat er in Algerije nog heel wat moet gebeuren qua eerbiediging van de fundamentele mensenrechten. Zulks zou meteen ook benadrukken dat de goedkeuring van dit soort van associatie-overeenkomsten voor het Vlaams Parlement nooit een evidentie, laat staan een automatisme, kan zijn. Ook voor de heer Freddy Sarens heeft Vlaanderen dus wel degelijk een, weliswaar bescheiden, rol te spelen in het benaarstigen van een rechtvaardiger en meer humane wereldorde.

Met betrekking tot de door de heer Jan Roegiers geformuleerde opmerkingen over de eerder door het Vlaams Parlement gestemde resolutie betreffende de goedkeuring van het EU-associatieverdrag met Israël, wenst de heer Freddy Sarens er op te wijzen dat het Vlaams Parlement toen ook aan de Vlaamse regering gevraagd heeft om jaarlijks, of toch minstens op geregelde tijdstippen, verslag uit te brengen over de stand van zaken in dit dossier. Objectieve én op de Vlaamse betrokkenheid toegespitste informatie over de betrekkingen met respectievelijk Israël en de Palestijnse Autoriteit, en over de relaties tussen Israël en de Palestijnse Autoriteit, is immers noodzakelijk om binnen deze commissie een gericht en ordentelijk debat te kunnen voeren. Deze problematiek ver-

---

[3] Hoorzitting over de bevindingen van de Vlaamse NGO-observatiemissies naar Palestina, met vertegenwoordigers van het Actieplatform Palestina, *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-2003, nr. 1632/1.

dient het dus inderdaad ten volle om hier nog eens grondig hernomen te worden, maar zulks vereist dan wel dat ook de Vlaamse regering de haar door het Vlaams Parlement meegegeven opdracht zou ten uitvoer leggen.

### II.4 Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

Ook de heer Stefaan Platteau verklaart met veel interesse en goodwill geluisterd te hebben naar de tussenkomst van de heer Dirk De Cock over de situatie van de Berbers in Kabilië. Ten algemenen titel acht hij het trouwens ook aangewezen dat deze commissie, bij de bespreking van dit soort van overeenkomsten, haar horizonten wat zou verbreden, zeker als dit kan gebeuren aan de hand van getuigenissen en feitenmateriaal dat wordt aangereikt door mensen die ter plekke zijn geweest.

Daar waar de heer Stefaan Platteau zich volledig kan terugvinden in de situatieschets zoals die door de heer Dirk De Cock is naar voor gebracht, wenst hij de commissieleden er echter wel op te attenderen dat de problematiek van de Berbers de Algerijnse context overschrijdt. Ook in Marokko wonen heel wat Berbers, en ook daar vormen ze in een aantal gebieden (met name in vrijwel de hele regio van het Atlasgebergte) een duidelijke meerderheid. De situatie van de Berbergemeenschappen in Noord-Afrika roept bij hem dan ook zekere associaties op aan de situatie van, bijvoorbeeld, de Koerden in Turkije. De kern van hun eisen is immers niét de staatkundige onafhankelijkheid, maar wel erkenning en respect voor hun taal, gebruiken en culturele eigenheid. Ze willen m.a.w. hun eigen identiteit kunnen behouden en beleven binnen de staatkundige verbanden waarin ze nu leven.

Dit alles belet volgens de heer Stefaan Platteau overigens ook niet dat de nu voorliggende Euromediterrane associatie-overeenkomst met Algerije zeker moet worden goedgekeurd. Eén van de voornaamste inhoudelijke bepalingen uit deze overeenkomst is immers precies het tot stand brengen van een continue en gestructureerde politieke dialoog tussen Algerije en de Europese Unie. En ook de door de EU beloofde financiële en materiële steun en expertise kunnen zeker bijdragen tot een verbetering van de toestand in Algerije. Daarenboven betekent het inbrengen van een Europese visie op een aantal aangelegenheden de facto ook een steun voor de sowieso meer westers georiënteerde Berberbevolking van Algerije. Het hoeft tenslotte geen betoog dat een instantie als de Europese Unie veel meer druk op de Algerijnse autoriteiten kan uitoefenen dan welkdanig Europees land – laat staan regio – afzonderlijk zou kunnen doen. Alleen al daarom zal de VLD-fractie dit akkoord dus zeker goedkeuren.

Afsluitend laat de heer Stefaan Platteau nog opmerken dat, ondanks de tamelijk geruststellende toon van de memorie van toelichting, Algerije intern nog steeds verre van stabiel is. Diverse incidenten (het ene al ernstiger dan het andere) wijzen er integendeel op dat de onveiligheid, die hoofdzakelijk wordt teweeggebracht door het optreden van islamitische extremisten, nog steeds wijdverbreid is. Ook dit gegeven moeten we derhalve in gedachten houden wanneer we een oordeel willen uitspreken over de situatie in Algerije.

### II.5 Tussenkomst van de heer Luc Van den Brande

In zijn hoedanigheid van commissievoorzitter neemt de heer Luc Van den Brande akte van het feit dat er (vermoedelijk op 18 november e.k.) een informeel overleg zal plaatsvinden tussen de verschillende politieke fracties, teneinde in deze tot een gezamenlijk voorstel van resolutie te komen.

Ingaande op de bemerking van de heer Jan Roegiers, laat de commissievoorzitter tevens opmerken dat al minstens in twee gevallen soortgelijke resoluties werden gekoppeld aan Europese akkoorden met derde landen, te weten : Israël en Mexico[4]. Telkens werd daarbij ook gevraagd naar rapportering door de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement. Hij herinnert de minister er dienovereenkomstig aan dat het parlement dergelijke verslagen nog steeds niet heeft ontvangen. Zodra deze verslagen het Vlaams Parlement bereiken, zullen ze echter het voorwerp van bespreking uitmaken in deze commissie.

## III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEK VAN DE MINISTER

In haar eindrepliek bevestigt de minister dat de taal van de Berbers, het Tamazight, inderdaad wel reeds erkend is geworden, maar daardoor vooralsnog geen officiële taal is geworden in Algerije. Een dergelijke erkenning kan, haars inziens, echter desalniettemin reeds een significante eerste stap zijn.

---

[4] Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Frans Ramon, Jacques Laverge, Johan Weyts, Patrick Hostekint en Paul Van Grembergen betreffende de mensenrechten in Mexico en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico, *Parl. St.* Vl. Parl. 1999-2000, nrs. 210/1-2.

Ten tweede wenst zij er ook op te wijzen dat nog maar net gisteravond, maandag 3 november, in het kader van de permanente Europees-Algerijnse politieke dialoog, een ontmoeting is doorgegaan tussen de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten van de EU en de Algerijnse buitenlandminister. Het moge derhalve duidelijk zijn dat het nu voorliggende akkoord, eenmaal in voege getreden, heel wat extra mogelijkheden biedt om in een evolutief tijdsbestek en in een geest van constructieve dialoog te werken aan de verbetering van de situatie in Algerije.

## IV. STEMMINGEN

### IV.1 Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van negen stemmen.

### IV.2 Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet “houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de democratische volksrepubliek Algerije, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Valencia op 22 april 2002” ten slotte eveneens aangenomen bij unanimiteit van negen stemmen.

*De verslaggever,* *De voorzitter,*

Johan WEYTS Luc VAN DEN BRANDE